

Motion till riksdagen 2008/09:A335

av Aleksander Gabelic (s)

Insatser för långtidsarbetslösa ungdomar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre samordning kring insatser för ungdomar som står långt från arbetsmarknaden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bristerna i kommunernas regelverk.

Motivering

Det finns idag en stor grupp ungdomar som inte nås av regeringens politik med sänkt arbetsgivaravgift, jobbgaranti och nystartsjobb. De framtagna instrumenten når inte denna grupp. Om du heter Fatima, kommer från Rinkeby, är mörkhyad, muslim, har taskiga betyg i skolan, strulig hemmiljö och kanske en hörselskada, så hjälper det ofta inte att arbetsgivaravgiften blir 0 procent – du blir ändå inte anställd.

Gruppen ungdomar som står långt från arbetsmarknaden är inte bara ett s.k. arbetsmarknadspolitiskt problem. Det går inte att säga ”Du är lågutbildad, du har fel kompetens”, utan det är ett knippe av var för sig små problem som bara kan lösas genom att vi tacklar dem samtidigt. Då krävs samordnade insatser och skraddarsydd lösningar. Därför behöver vi se över hur de processer där man samordnar insatser kring ungdomar som står långt från arbetsmarknaden kan stärkas.

Vi behöver en politik som inte bara leder till att de ungdomar som är på marginalen i närheten av arbetsmarknaden kommer in. Vi behöver skapa helt nya arenor för att möta dem som fortfarande står långt ifrån ett jobb.

Det finns exempel på kommuner där man redan idag tänker nytt och i samverkan. I Södertälje har man bland annat inom ramen för ett projekt som heter Klivet använt försörjningsstödet för att finansiera jobb åt ungdomar som

Fel! Okänt namn på

befinner sig långt från arbetsmarknaden. Det pågår också arbete inom Finsam, samordningsförbunden och sociala företag som Lugna Gatan och Fryshuset som faktiskt anställer dem som ingen annan vill anställa. Klivet i Södertälje har fallit mycket väl ut och ca 80 procent av dem som deltar har gått vidare. Problemet är att man nu anser att detta är för dyrt och att projektet ska läggas ner. Detta är orimligt eftersom den långsiktiga vinsten av att behålla liknande projekt vida överstiger den kortsiktiga kostnaden.

Det finns forskning som visar att en ungdom som hamnar utanför arbetslivet kostar samhället ca 0,5 miljoner om året. Efter det att man fyllt 19 år accelererar kostnaden om ingenting görs och blir kanske totalt 10–12 miljoner under ett liv.

Tyvärr begränsar de regler som idag styr svenska kommuners budgetarbete möjligheten att i större utsträckning använda och se försörjningsstödet som ett investeringsverktyg. Det är idag så att kommuner inte kan se hela kostnadsmassan. De ser bara att det är dyrare att starta en arbetsmarknadssatsning än vad det är att betala ut ett passivt försörjningsstöd.

Den långsiktiga effekten av att dessa ungdomar börjar arbeta och betala in skatt blir inte synliga i en årsbunden kommunal budget. Kortsiktighet är idag inbyggd i det kommunala beslutsfattandet. Budgeten ska gå ihop den 31/12 varje år. När man bygger ett hus kan man tänka i investeringstermer. När man satsar på människor måste man tänka ettårigt enligt dagens lagstiftning.

Stockholm den 2 oktober 2008

Aleksander Gabelic (s)